

1. přednáška:

Úvod, základní pojmy, princip a cíle procesu posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí. Zakotvení v procesu investiční přípravy (stavební zákon, správní řád, IPPC).

Datum	Náplň přednášky/ semináře
20.2.	Úvod, základní pojmy, princip a cíle procesu posuzování vlivů záměrů a koncepcí na životní prostředí. Zakotvení v procesu investiční přípravy (stavební zákon, správní řád, IPPC).
27.2.	Legislativa životního prostředí
12.3.	Vyhodnocování rozsahu (velikosti) a významnosti vlivů záměru na jednotlivé složky životního prostředí: ovzduší a klima, vody, půdy a horninové prostředí, biotu, krajinný ráz Zdroje informací o životním prostředí, informační a mapové portály atd.
26.3.	Vyhodnocování rozsahu (velikosti) a významnosti vlivů záměru na obyvatelstvo (veřejné zdraví) a hmotný majetek. Metody komplexního hodnocení vlivů, využití nástrojů GIS (analýza mezer, multikriteriální analýza ad.).
16.4.	Metodika vyhodnocování pozemních komunikací, zneškodňování odpadů Metodika vyhodnocování dobývání nerostů, chemických výrob
30.4.	Simulace veřejného projednání – obchvat silnice I. třídy Simulace veřejného projednání – větrný park Ukončení kurzu, kolokvium.

Podmínky úspěšného ukončení kurzu (kolokvium)

- Účast na seminářích + seminární práce:
 - Zpracování přidělené kapitoly dokumentace EIA v textové podobě (**dle příl. 4 zák. 100/2001 Sb., v platném znění**)
 - Prezentace na „simulovaném“ veřejném projednání
 1. skupina: obchvat silnice I. třídy
 2. skupina: větrný park

Témata k seminární práci

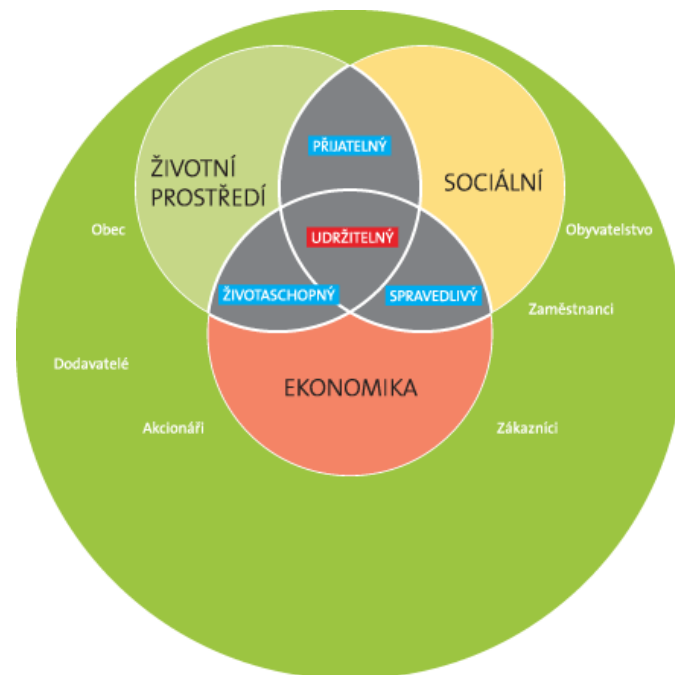
1. Údaje o vstupech
2. Údaje o výstupech
3. Vlivy na obyvatelstvo, včetně sociálně ekonomických vlivů
4. Vlivy na ovzduší a klima
5. Vlivy na hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky
6. Vlivy na povrchové a podzemní vody
7. Vlivy na půdu
8. Vlivy na horninové prostředí a přírodní zdroje
9. Vlivy na faunu, flóru a ekosystémy
10. Vlivy na krajinu
11. Vlivy na hmotný majetek a kulturní památky

Konflikty v krajině (*land-use conflicts*)

- Krajina je ve svém archetypálním významu prostorem, který vnímáme z jednoho konkrétního místa, bezprostředně nás obklopuje a je ohraničen horizontem. Je místem pro život, zdrojem potravy, surovin a energie. **V hustě osídlených oblastech je však krajina především místem střetu (a konfliktu) mnoha různých zájmů jednotlivců a skupin**
- Každý má své zájmy a preference z hlediska využití krajiny a ochrany žp (extrémy: bezohledný investor *versus* zelený svatý bojovník)
- Účelem ochrany přírody a krajiny, je přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji. **Na druhou stranu je však nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry** (zákon 114/1992 sb., o ochraně přírody a krajiny)
- Dilemata:
 - Perspektivismus a relativismus
 - Existuje několik pozitiv (dober), která jsou většinou v konfliktu
- Důležitý je komplexní přístup, kompromis, konsenzus
- Proces EIA – komplexnost, objektivizace, zapojení veřejnosti

(Nedosažitelný?) ideál: udržitelný rozvoj

1. rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů (*§6 zák. 17/1992 Sb.*);
2. rozvoj, který zajistí současné potřeby lidstva takovým způsobem, aby nebyly omezeny možnosti příštích generací uspokojovat jejich budoucí potřeby (*Naše společná budoucnost, Světová komise pro životní prostředí 1987*)

Principy a ideály procesu EIA

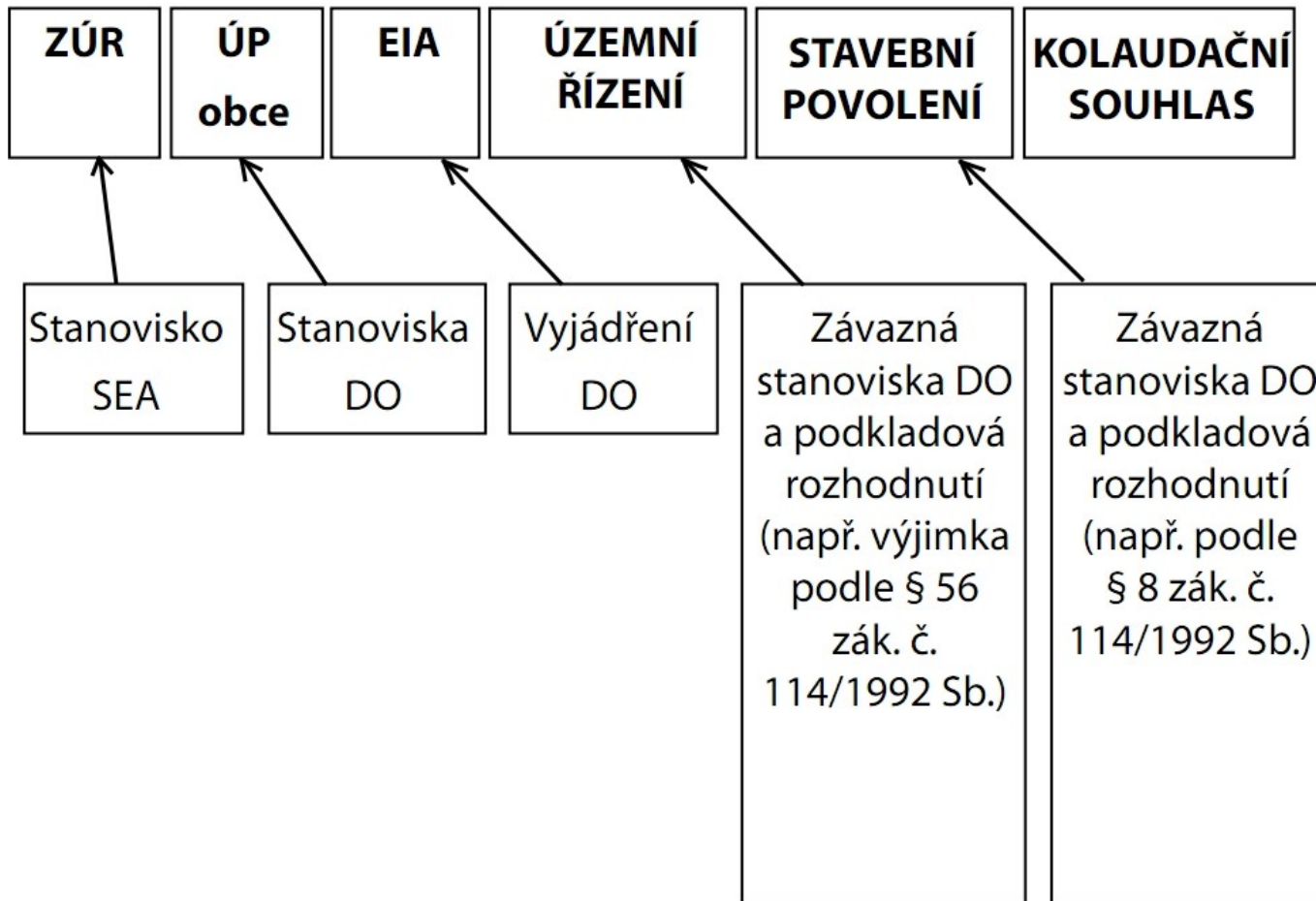
- **Historie:**

- USA, 1960, součást tzv. *rational decision making process*
- integrace do legislativy 1969 – *National Environmental Policy Act*
- Od 70. let – rozšíření do dalších zemí
- ČR, resp. ČSFR přijala zákon EIA roku 1991

- **Principy a ideály**

- Objektivizace a racionalizace v rámci plánování a povolování investičních záměrů
- Zapojení veřejnosti
- prevence, demokracie, variantnost, systematičnost, komplexnost, diferenciacie, srozumitelnost, prokazatelnost, odpovědnost, apolitičnost.

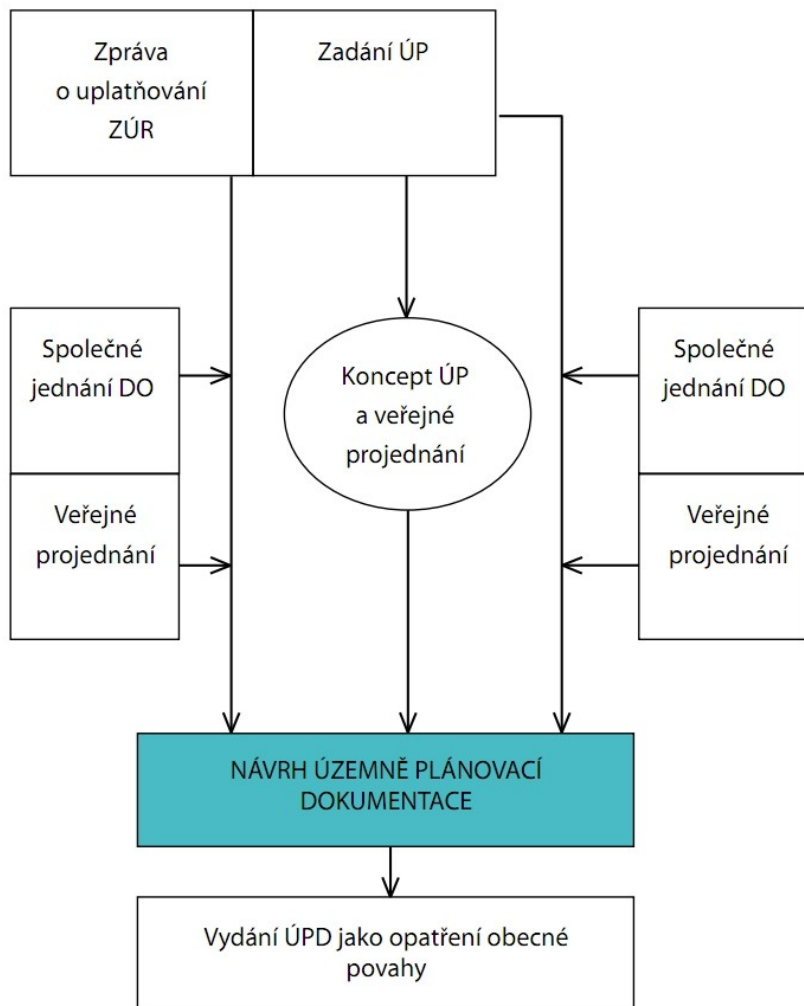
Zakotvení EIA/ SEA v povolovacím procesu

Správní řád

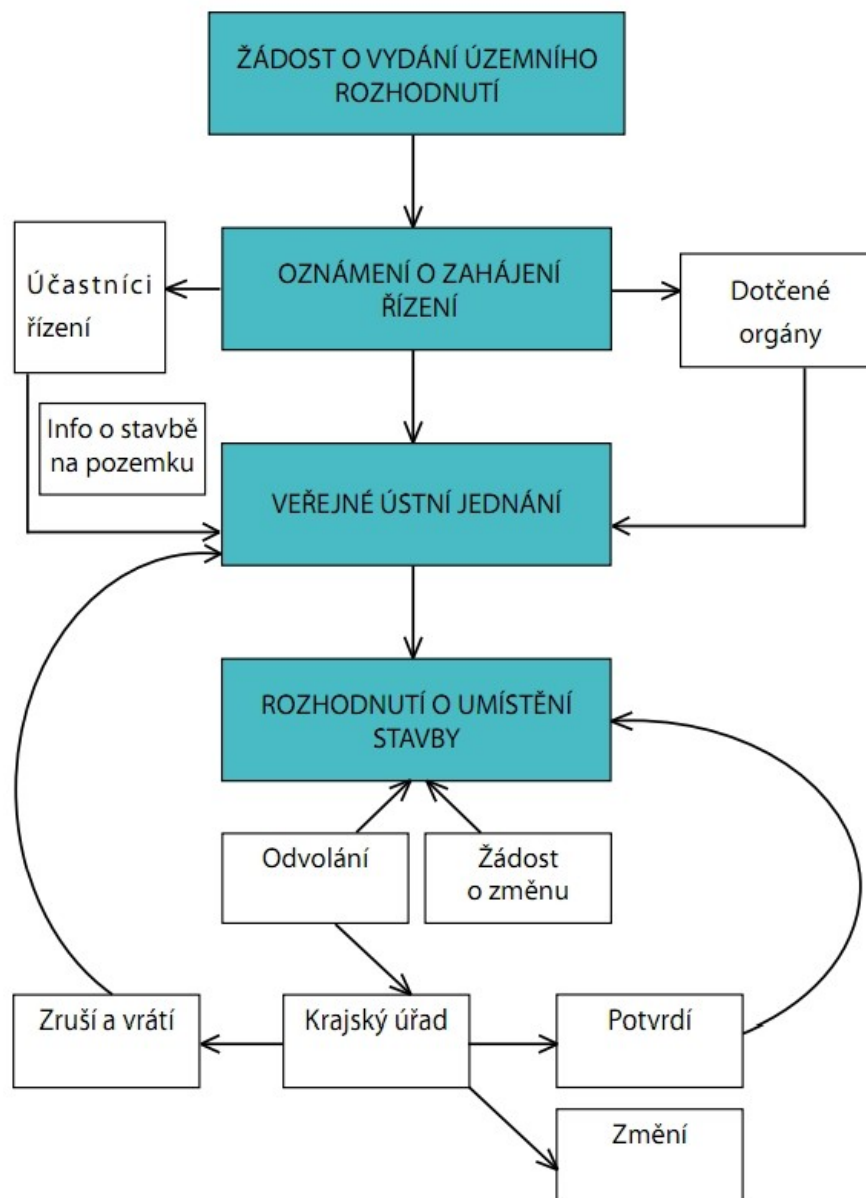
- Upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů **vykonávajících působnost v oblasti veřejné správy**
- **Princip nestranného rozhodování** (rovnost dotčených osob)
- **Věcná x Místní příslušnost**
- Typy hlavních úkonů dotčených orgánů státní správy v rámci investiční přípravy:
 - **Vyjádření** (např. vyjádření vodoprávního úřadu k dokumentaci EIA)
 - **Závazné stanovisko** (např. souhlas s umístěním stavby z hlediska ochrany krajinného rázu)
 - **Rozhodnutí** (např. výjimka z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů živočichů, územní rozhodnutí, stavební povolení)

Územní plánování, dle zákona 183/2006 Sb.

- Národní úroveň – **politika ÚR**
- Krajská úroveň – **zásady ÚR**
- Obecní úroveň – **územní plán**
- **Cíle ÚP:**
 - vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území
 - Obecně prospěšný soulad veřejných a soukromých zájmů na rozvoj území
 - Chránit a rozvíjet přírodní, kulturní a civilizační hodnoty
 - Ochrana krajiny a nezastavěného území

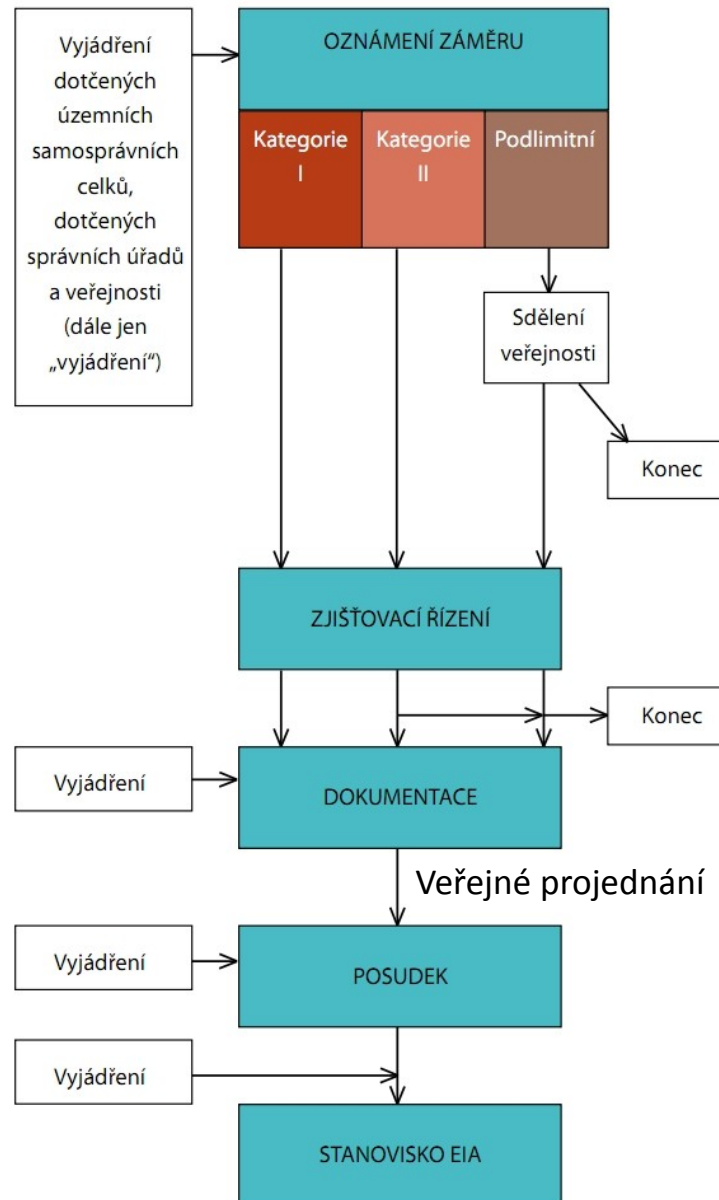
Územní řízení, dle zákona 100/2001 Sb.

EIA vs. SEA

- Posuzování vlivů **záměrů** na životní prostředí (a veřejné zdraví), angl. *environmental impact assessment – EIA*
- Posuzování vlivů **konceptů** na životní prostředí (a veřejné zdraví), angl. *strategic environmental impact assessment – SEA*
- **Cíl:** získání objektivního odborného podkladu a přispět tak k udržitelnému rozvoji společnosti
- Posuzování podléhá záměry a koncepce, jejichž provedení by mohlo závažně ovlivnit životní prostředí

Schéma procesu EIA, dle zákona 100/2001 Sb.

Obecný postup hodnocení EIA

- 1. Oznámení záměru** – investor zpracuje stručný popis investičního záměru a soupis hlavních předpokládaných *vstupů, výstupů* a předpokládaných vlivů na životní prostředí;
- 2. Zjišťovací řízení**
 - **Screening** – posouzení příslušným úřadem a dotčenými orgány státní správy;
 - **Scoping** – na základě screeningu stanoví příslušný úřad zda a v jakém rozsahu bude zpracována dokumentace EIA;
- 3. Dokumentace** – zpracovává tým specialistů v čele s autorizovanou osobou, vybírá i platí investor;
- 4. Oponentní posudek s návrhem stanoviska** – zpracovává autorizovaná osoba, vybírá příslušný úřad, náklady fakturuje investorovi
- 5. Veřejné projednání**
- 6. Stanovisko příslušného úřadu** (souhlasné nebo nesouhlasné)

IPPC – integrovaná prevence a omezování znečištění

- Základem je směrnice 96/61/EC: *Integrated pollution prevention and control (IPPC Directive)*
- **Idea:**
 - snaha o uchopení všech významných negativních dopadů jako celku => **omezení celkové zátěže**
 - **Sloučení rozhodování o povolení** (nahrazuje řadu dílčích správních řízení) => **1 správní řízení**
 - **Dosažení celkového minimálního vlivu na žp** (i za cenu zhoršení dílčího standardu)
- Individuální přístup, stanovení podmínek, optimalizace využití surovin produkce a odpadů
- Založeno na nejlepších dostupných technologiích **BAT** best available techniques
- Data BAT vychází z referenčních dokumentů **BREF** best available techniques reference documents
- Do IPPC spadají zařízení uvedená v příl. 1 zák. EIA
- IPPC je stejně jako EIA podkladem k územnímu rozhodnutí a stavebnímu povolení
- Podmínky IPPC:
 - Emisní limity pro vyjmenované znečišťující látky
 - Odpadové hospodářství
 - Využívání surovin a energie
 - Ochrana životního prostředí a zdraví člověka
 - Monitoring a vyhodnocování

Diskuze a shrnutí

- **Co je dřív, SEA nebo EIA?**
- **Jaký je vztah EIA, IPPC a územního řízení?**
- **Jaký je rozdíl – státní správa a samospráva?**
- **Co musí absolvovat investor, chce-li realizovat investiční záměr?**
- **Je proces EIA povolením?**
- **Co zajišťuje objektivizaci procesu EIA?**
- **Co je naopak v procesu EIA subjektivní?**
- **Jaké kroky by měl investor podniknout, aby maximálně zefektivnil a zrychlil celý proces EIA?**
- **Jak může veřejnost ovlivnit povolovací proces?**
- **Jaký je rozdíl v těchto úkonech konaných dotčenými orgány státní správy?**
 - Podkladové rozhodnutí
 - Závazné stanovisko
 - Vyjádření

Do příště:

- **Přečtení zákonů:**
 - 17/1992 Sb. – zákon o životním prostředí
 - 114/1992 Sb. - zákon o ochraně přírody a krajiny
 - 100/2001 Sb. – zákon o posuzování vlivů na životní prostředí